

Rak Szyjki Macicy

Rak szyjki macicy

Na świecie, każdego roku, na raka szyjki macicy zapada około 500 000 kobiet. W Europie, co 18 minut z powodu raka szyjki macicy umiera kobieta. Co roku około 3 500 Polek dowiaduje się, że ma raka szyjki macicy, a połowa z nich umiera, bo zgłosiła się do lekarza zbyt późno. Oznacza to, że z 10 kobiet, u których codziennie wykrywa się w Polsce ten nowotwór, 5 umiera. Część z nich nie zdążyła wykonać badania cytologicznego.

Czynniki ryzyka

Rak szyjki macicy rozwija się bezboleśnie i długo. Przez wiele lat może nie dawać żadnych objawów. Nie jest chorobą dziedziczną czy też uwarunkowaną genetycznie. Za rozwój raka szyjki macicy odpowiedzialny jest powszechnie występujący wirus brodawczaka ludzkiego, zwany HPV. Każda kobieta, niezależnie od wieku narażona jest na zakażenie się jego rakotwórczymi typami. Istnieje wiele typów wirusa HPV, ale tylko niektóre z nich są rakotwórcze i wywołują raka szyjki macicy. Do zakażenia może dojść w czasie stosunku płciowego, jak również w przypadku bezpośredniego kontaktu ze skórą osoby zakażonej. Wszystkie kobiety, które rozpoczęły życie seksualne mogą mieć kontakt z zarówno z typami HPV niskiego ryzyka, jak również tymi najgroźniejszymi. Około 80% kobiet aktywnych seksualnie ulega zarażeniu wirusem HPV przynajmniej raz w ciągu całego życia.

Oprócz zakażenia HPV wymienia się szereg czynników, które istotnie zwiększają ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy. Głównymi czynnikami wpływającymi na powstanie nowotworu są:

- przewlekłe zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego HPV 16 i 18 lub innymi typami onkogennymi,
- wiek,
- wczesne rozpoczęcie współżycia płciowego,
- duża liczba partnerów płciowych,
- wieloletnie palenie papierosów,
- niski status socjoekonomiczny,
- śródnabłonkowa neoplazja szyjki (CIN) w wywiadzie.

Objawy

Rak szyjki macicy we wczesnym okresie przebiega bezobjawowo. Dlatego tak ważne są badania przesiewowe. W późniejszej fazie mogą pojawiać się tzw. krwawienia kontaktowe. W trakcie rozwoju choroby mogą wystąpić następujące objawy:

- krwawienie, które pojawia się pomiędzy regularnymi krwawieniami miesięcznymi,
- krwawienie po stosunku, prysznicu lub badaniu ginekologicznym,
- krwawienie miesięczne, które trwa dłużej i jest bardziej obfite niż zwykle,
- krwawienie po menopauzie,
- obfite upławy z pochwy,
- ból w podbrzuszu,
- ból podczas stosunku.

Profilaktyka

Raka szyjki macicy można łatwo wykryć nawet we wczesnym stadium rozwoju.

Szczepienia przeciwko HPV - Profilaktyka pierwotna

Coraz powszechniejszą metodą profilaktyki raka szyjki macicy są powszechne szczepienia przeciw wirusowi HPV u osób które nie rozpoczęły współżycia płciowego. Szczepienia według prowadzonych badań eliminują w znacznym stopniu ryzyko zachorowania. Dotychczas 10 krajów europejskich wydało już oficjalne rekomendacje dotyczące szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego.

Cytologia - Profilaktyka wtórna

Cytologia jest badaniem pozwalającym na wykrycie raka szyjki macicy w początkowym stadium. Polega ono na mikroskopowej ocenie komórek pobranych specjalną szczoteczką z szyjki macicy.

Dzięki niej można zdiagnozować nawet niewielkie nieprawidłowości zachodzące w szyjce macicy. Wczesne zmiany, wykryte w komórkach szyjki macicy można całkowicie wyleczyć. Badanie cytologiczne nie zapobiega zakażeniu wirusem HPV, który wywołuje raka szyjki macicy. Pomaga natomiast w identyfikacji wczesnych oznak choroby.

Z bezpłatnych badań cytologicznych w ramach Populacyjnego Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy mogą skorzystać kobiety w wieku 25-59, które nie miały wykonywanej cytologii w ramach NFZ w ciągu ostatnich 3 lat.

Doświadczenia krajów zachodnich, pokazują, że roli profilaktyki w zapobieganiu rakowi szyjki macicy nie można przecenić. Choroba ma poważne konsekwencje zdrowotne i społeczne, a jej leczenie pociąga za sobą znaczne koszty. Badania przesiewowe oraz działania profilaktyczne, obejmujące szczepienia przeciwko HPV, mogą ograniczyć ryzyko występowania raka szyjki macicy i przyczynić się do zmniejszenia następstw psychospołecznych i ekonomicznych tej choroby.